26 Σεπτεμβρίου 2022

Ἡ ἁλίευση τῶν ψυχῶν (Λαμπρόπουλος Βαρνάβας Ἀρχιμανδρίτης)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία

Κάποιοι ψαράδες χρειάστηκε κάποτε νὰ μεταφέρουν τὸν ἅγιο Διονύσιο μαζὶ μὲ ἄλλους κληρικοὺς σὲ νησάκι ποὺ βρίσκεται βόρεια τῆς Ζακύνθου. Ἐπειδὴ ἐκείνη τὴν ἡμέρα τὰ δίχτυα τους εἶχαν μείνει ἄδεια, τὸ ἀπέδωσαν -ὅπως δυστυχῶς συνηθίζουν πολλοὶ κατ’ ὄνομα «χριστιανοί» μας- στὴν παρουσία τῶν ἱερωμένων καὶ ἄρχισαν νὰ μεμψιμοιροῦν ἐναντίον τους. Τότε ὁ Ἅγιος μακροθυμώντας, ἀφοῦ εὐλόγησε τὰ δίχτυα τους, τοὺς εἶπε νὰ τὰ ρίξουν σὲ σημεῖο ὅπου ποτὲ πρὶν δὲν εἶχαν πιάσει τίποτε, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κινδυνέψουν τὰ δίχτυά τους νὰ σχιστοῦν ἀπὸ τὰ πολλὰ ψάρια.

Ποῦ καὶ πότε μᾶς συναντᾶ;

Οἱ ἐπίσης ἀπογοητευμένοι ψαράδες, ποὺ συνάντησε ὁ Χριστὸς στὴ λίμνη Γεννησαρὲτ μετὰ ἀπὸ μία νύχτα μὲ ἄδεια δίχτυα, ὄχι μόνο δὲν ἦταν προληπτικοὶ ἀπέναντι σὲ ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ πρόθυμα τοῦ παραχώρησαν τὴ βάρκα τους, γιὰ νὰ σταθεῖ καὶ νὰ μιλήσει στὸ μαζεμένο πλῆθος. Καὶ ὁ Χριστός, κατὰ τὸν ἅγιο Θεοφύλακτο, τοὺς «πλήρωσε» μὲ τὸ παραπάνω γιὰ τὴ μικρὴ ἐξυπηρέτηση: ὄχι ἁπλῶς τοὺς χάρισε τόσο πλῆθος ψαριῶν, ὥστε νὰ κινδυνέψουν νὰ βυθιστοῦν οἱ βάρκες τους, ἀλλὰ τοὺς ἔκανε τὴν ὑψηλὴ κλήση νὰ ἀλλάξουν ἀντικείμενο ἁλιείας καὶ ἀντὶ γιὰ ψάρια νὰ «ψαρεύουν» ἀνθρώπους.

Τὸ πολὺ λιτὸ σκηνικό τῆς κλήσης τῶν πρώτων μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Χριστὸς ἔρχεται νὰ μᾶς συναντήσει, χωρὶς νὰ ἀπαιτεῖ ἐξωτερικὲς πολυτέλειες. Δὲν ἐπιθυμεῖ οὔτε ἐξέδρες μὲ δάφνες καὶ φοίνικες, οὔτε φιλαρμονικὲς καὶ μεγάφωνα. Μᾶς συναντάει ἀθόρυβα στὴν καθημερινότητά μας, στὴν ὥρα τοῦ μόχθου καὶ τοῦ ἱδρώτα μας γιὰ τὸν ἐπιούσιο. Καὶ μέσα σ’ αὐτὴ τὴν καθημερινότητα ἀγωνιᾶ νὰ δεῖ ἂν ἀληθινὰ τὸν περιμένουμε κι ἐμεῖς. Περιμένει νὰ δεῖ ἂν ἔχουμε τὴν -κατὰ τὸν ἅγιο Διονύσιο τὸν Ἀρεοπαγίτη- στοιχειώδη «ἐπιτηδειότητα φωτοληψίας», γιὰ νὰ τὸν ἀναγνωρίσουμε.

Ἡ ὑψηλὴ κλήση

Οἱ ψαράδες τῆς Ζακύνθου πιθανὸν δὲν εἶχαν τέτοιες προσδοκίες μέσα στὴ φτώχεια τους· φτώχεια τῆς καρδιᾶς μᾶλλον παρὰ τῆς τσέπης τους. Κατὰ τὸν π. Ἀλέξανδρο Σμέμαν, αἰσθάνονταν πρὸς τοὺς κληρικούς, «ὅ,τι καὶ προς τὰ νεκροταφεῖα: Εἶναι ἱερά, βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ προκαλοῦν φόβο»· σαφῶς καὶ κακοτυχίες. Ἀντίθετα, οι ψαράδες τῆς Γεννησαρέτ, πρὶν συναντήσουν τὸν Χριστό, εἶχαν συνεχῆ ἔγνοια τους πότε θὰ ἔρθει, ποιὸς θὰ εἶναι καὶ πῶς θὰ τὸν ἀναγνωρίσουν. Γι’ αὐτὸ εἶχαν γίνει πιστοὶ μαθητὲς τοῦ Προδρόμου του, ἁγίου Ἰωάννη. Ἔτσι, ὅταν τὸν κατάλαβαν ἀπὸ τὸ θαῦμα ποὺ ἐπιτέλεσε, ἔστω κι ἂν τὸ φῶς του τοὺς ἀποκάλυψε ἐντονότερα τὴν ἁμαρτωλότητα τους -ὅπως ἰδιαίτερα φάνηκε ἀπὸ τὴν ἀντίδραση τοῦ Πέτρου-, ὄχι μόνο δὲν τὸν ἀποστράφηκαν, ἀλλὰ «ἀφέντες πάντα» (ὅλα τὰ ἄφησαν), ἀνταποκρίθηκαν πρόθυμα στὸ κάλεσμά του καὶ τὸν ἀκολούθησαν.

Μὲ αὐτὰ «τὰ ἁλιευτικὰ ἐπιτηδεύματα ὁ Χριστὸς ἁλίευσε τοὺς πρώτους μαθητές του», ὅπως λέει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, δείχνοντας ὅτι «ἡ κτίση ὑπακούει στὰ θεοπρεπέστατα νεύματά του». Αὐτὸ ὅμως ἰσχύει ἀπροϋπόθετα μόνο γιὰ τὴν ἄλογη κτίση. Ἡ λογικὴ κτίση, τὰ λογικὰ «ψάρια» ποὺ καλοῦνται νὰ ψαρέψουν οἱ ἁλιευθέντες ἀπὸ τὸν Χριστὸ ψαράδες, δὲν εἶναι δεδομένο ὅτι θὰ ὑπάκουνε σ’ αὐτούς. Ἂν «τοῦ ψαρᾶ τὸ πιάτο λίγες φορὲς εἶναι γεμάτο», μᾶλλον πιὸ σπάνια οἱ ἁλιεῖς ἀνθρώπων θὰ βλέπουν «ψάρια» στὰ δίχτυά τους. Γι’ αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς ἔκανε τὸ θαῦμα, ὥστε -κατὰ τὸν ἅγιο Κύριλλο- νὰ τοὺς ἐνθαρρύνει ὅτι «πάντῃ τε καὶ πάντως» δὲν θὰ εἶναι «ἄμισθος ὁ πόνος αὐτῶν οὔτε ἄκαρπος ἡ σπουδή», ὅταν θὰ ρίχνουν τὰ δίχτυα «τῆς εὐαγγελικῆς μυσταγωγίας».

Ἄλογοι καὶ λογικοὶ «ἰχθύες»

Ἡ ὑπακοὴ τῶν λογικῶν «ἰχθύων» δὲν εἶναι δεδομένη γιὰ δύο κυρίως λόγους: Ἀφενὸς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐλευθερία τους· μία ἐλευθέρια ποὺ συχνὰ τὴν ἀχρηστεύει τὸ βόλεμά τους στὸν βυθὸ τῆς πλάνης. Καὶ ἀφετέρου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἱκανότητα τῶν «ἁλιέων» νὰ πείθουν τοὺς ἁλιευόμενους ὅτι δὲν θὰ καταλήξουν σὲ τηγάνι, ἀλλὰ σὲ «ὕδωρ ἁλλόμενον εἰς ζωὴν αἰώνιον». Σίγουρα δὲν εἶναι καθόλου εὔκολο, «ἰχθύες» ποὺ ἔχουν συνηθίσει τὸ σκοτάδι τοῦ βυθοῦ νὰ πιστέψουν στὸ Φῶς τῆς αἰώνιας ζωῆς. Ἀκόμη καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ δεινοῦ «ἁλιέως» ἀποστόλου Παύλου εἶχε ἀπογοητευτικὰ ἀποτελέσματα στὴν Ἀθήνα: «οἱ μὲν ἐχλεύαζον· οἱ δὲ εἶπον, ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου» (Πράξ. 17,32).

Φυσικὰ καὶ σήμερα τὶς ἴδιες -ἂν ὄχι μεγαλύτερες- ἀπογοητεύσεις δοκιμάζουν οἱ «ἁλιεῖς» τῆς Ἐκκλησίας. Πολὺ εὔστοχα τὸ εἶπε ὁ νομπελίστας ποιητὴς Ἔλιοτ: «Γιατί οἱ ἄνθρωποι τὴν Ἐκκλησία θὰ ἀγαποῦσαν; Τούς μιλάει γιὰ ζωὴ καὶ γιὰ θάνατο, πράγματα ποὺ θὰ ἤθελαν νὰ ξεχνοῦσαν». Ἀξίζει νὰ θυμηθοῦμε ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα παραλίγο νὰ ξεχάσουν καὶ οἱ πρῶτοι «ἁλιεῖς» τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν ἡ

πίστη τους δοκιμάστηκε σκληρὰ μετὰ τὴν κάθοδο τοῦ Χριστοῦ στὸν Ἅδη. Τότε οἱ μαθητές, ὅπως ὑπέροχα τὸ περιγράφει τὸ ἑωθινὸ δοξαστικό, γεμάτοι ἀθυμία καὶ ἀπογοήτευση ἀπὸ τὸν χωρισμὸ τοῦ Χριστοῦ ξαναγύρισαν στὴν παλιά τους τέχνη· «καὶ πάλιν πλοῖα καὶ δίκτυα καὶ ἄγρα οὐδαμοῦ». Ὁ Χριστὸς ὅμως ἐμφανίστηκε· καὶ ὄχι μόνο τοὺς βεβαίωσε γιὰ τὴν Ἀνάστασή του, ἀλλὰ μὲ μία δεύτερη θαυμαστὴ ἁλιεία τοὺς χάρισε «δεῖπνον ξένον», ξαναθυμίζοντας τὴν κλήση τους νὰ γίνουν «ἁλιεῖς ἀνθρώπων».

Ἐμεῖς, ὡς λογικοὶ «ἰχθύες», ἂς μὴν τοὺς ἀπογοητεύουμε ξαναγυρίζοντας στοὺς βυθοὺς τῶν παθῶν μας, ἀλλὰ ἂς τοὺς καλοῦμε μὲ τὰ λόγια τοῦ ὑμνωδοῦ: «Οἱ τοὺς βροτοὺς σαγηνεύσαντες τῇ τοῦ Λόγου σαγήνῃ ἐκ βυθοῦ ἀγνωσίας, κἀμὲ διασώσατε κλυδωνιζόμενον καὶ βεβυθισμένον ἀμέτροις πταίσμασι».

Πηγή: agiazoni.gr